

ΤΟΥ ΑΣΤΗΡ ΠΟΝΤΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Τὸ τελευταῖον σύγγραμμα τοῦ
Βράϊλα περὶ ψυχῆς καὶ Θεοῦ.

(ὑπὸ Α. Διομήδους Κυριακοῦ)

(Συνέχ. ἴδε προηγ. φύλλον)

Μετὰ τὰς γενικωτάτας ταύτας παρατηρήσεις εἰσέρχεται ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ κύριον θέμα, δηλ. εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς πνευματικότητος τῆς ψυχῆς. Ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι τι διακεκριμένον τοῦ σώματος, εἶναι οὐσία πνευματικὴ, οὐχὶ δέ τι ὕλικόν ἢ σωματικόν, δεικνύεται ἐκ τῆς ἐνότητος τῆς συνειδήσεως· διότι ἡ τοιαύτη ἐνότης ἀποκλείει τὴν ὕλην. Ἡ ὕλη εἶναι διαιρετὴ καὶ ἔχει ἑκτασιν· ἐνότης δὲ ὕλική, ἔχουσα ἑκτασιν, εἶναι ἀντιφατικόν. Εἶναι ἀληθές, λέγει συγγραφεὺς, ὅτι τὸ σῶμα ἐπιδρά ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ψυχὴ ἐπ' ἐκείνου, ἀλλὰ τοῦτο δεικνύει ἀπλῶς ἀλληλε-

πίδρασιν αὐτῶν, ἀνεξήγητον βεβαίως τῷ ἀνθρωπίνῳ νῷ, οὐδέποτε ὁμῶς ταυτότητα τῶν δύο. Καλῶς ὑποστηρίζει ὁ Βράϊλας καὶ τὴν ἐλευθέραν θέλησιν τῆς ψυχῆς, ἀναιρῶν τὰς κατ' αὐτῆς ἐνστάσεις, καὶ στηρίζων αὐτὴν πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τῆς συνειδήσεως ἐκάστου ἀνθρώπου. Πᾶς ἄνθρωπος πράττων, φέρει ἐν ἑαυτῷ τὴν συνείδησιν ὅτι πράττει ἐλευθέρως καὶ εἶναι ὑπεύθυνος ἐπὶ ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος τοῦ ἐνόχου. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ τὴν θέλησιν ἡμῶν κινουσιν ἐλατήρια διάφορα, τὰ πάθη. Ἐγωγιστικοὶ ὑπολογισμοὶ ἢ ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ φωνὴ τοῦ κατήκοντος, δεῖν ἔπεται, ὅτι καταστρέφεται ἡ ἐλευθερία ἡμῶν, διότι τὰ ἐλατήρια ταῦτα μόνον ὠθοῦσιν ἡμᾶς, ἀλλὰ δὲν ἐξ-
καζουσιν. Ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐλατ-
τῶν ἢ ἡ ὑπένδοσις εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν

εἶναι ἔργον ἡμῶν. Διὰ τοῦτο ὁ ὑποκύπτων εἰς τὴν δύναμιν πάθους τινὸς καὶ διαπράττων κακὴν τινα πράξιν δὲν ἀπαλλάσσει ἑαυτὸν ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ πάσης ἐνοχῆς. Ὁ συγγραφεὺς δεικνύει ἔπειτα, ὅτι μόνον ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς θελήσεως δύνανται νὰ στηριχθῶσι τὰ καθήκοντα καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ὡς καὶ πᾶσα ἀληθὴς καὶ πολιτικὴ ἐλευθερία. Διὰ τοῦτο οἱ ἀρνηθέντες τὴν ἐλευθερίαν τῆς θελήσεως, ὅσοι ὑπῆρξαν συνεπεῖς πρὸς ἑαυτοὺς, κατήντησαν ἐπὶ τέλους νὰρνηθῶσι καὶ πᾶν δικαίωμα καὶ πᾶσαν πολιτικὴν ἐλευθερίαν, καὶ περιέπεσαν εἰς τὸν δεσποτισμὸν, ὡς ὁ Ἀγγλὸς Χόππε. Ἐν τέλει τοῦ περὶ ψυχῆς μέρους προσβάλλει ὁ Βράϊλλας τὴν θεωρίαν τοῦ Δαρβίνου, ἣτις χρησιμεύει σήμερον παρὰ πολλοῖς ὕλισταῖς ὡς τὸ κυριώτατον ἐπιθετικὸν καὶ ἀμυντικὸν ὄπλον αὐτῶν, δεικνύει δὲ, ὅτι ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου κατὰ τὴν ὁμολογίαν μεγάλων φυσιοδιδασκῶν εἶναι ἀπλὴ ὑπόθεσις, οὐχὶ δὲ ἀναντίρρητος ἀλήθεια, ὡς διατυμπανίζεται, καὶ ὑπόθεσις μάλιστα ἀπίθανος κατὰ τὸν ἡμέτερον συγγραφέα. Ὁ Δαρβίνος ὑπέθεσεν, ὡς γνωστὸν, (χωρὶς νὰ ἀποκλείσῃ πρῶτον αἶτιον ἢ δημιουργόν), ὅτι τὰ πάντα προήλθον ἀπὸ τινος πρωτοπλάσματος δι' ἐξελιξέως καὶ φυσικῆς διαλογῆς ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι. οὕτω δ' ἐγεννήθησαν βαθμηδὸν τὰ διάφορα εἶδη τῶν

ὄντων, ἕκαστον ἀπὸ τοῦ ἀμέστου κατωτέρου. Ὡστε ὁ ἄνθρωπος προήλθε δῆθεν ἀπὸ τοῦ ἀλόγου ζώου. Ὁ λόκληρος ἡ ὑπόθεσις αὕτη καταπίπτει, διότι ἡ βύσις αὐτῆς, ἡ μεταμόρφωσις ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλο εἶδος, οὐ μόνον δὲν ἀπεδείχθη ὡς γενομένη καὶ δυνατὴ, ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίον ἐπεβεβαιώθη διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως· παρετηρήθη δῆλα δὲ παρὰ διαστήμων φυσιολόγων, ὅτι διὰ φυσικῆς καὶ τεχνικῆς διαλογῆς γεννῶνται μὲν ποικιλίαι τῶν εἰδῶν, οὐδέποτε ὁμως λαμβάνει χώραν, οὐδ' ἐλαθέ ποτε μεταμόρφωσις ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον εἶδος. Θαυμασίως δεικνύει ἐν τῷ μέρει τούτῳ ὁ συγγραφεὺς τὴν ἀπειρον διχροῶν, ἣτις διαχωρίζει τὸν λογικὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ κτήνους, προτάγων ὡς ἀποδείξεις τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, τὴν πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν, τὴν ιδέαν καὶ αἵσθησιν τοῦ καλοῦ, τὴν ιδέαν τοῦ καθήκοντος καὶ τὰς πράξεις τῆς αὐταπαρνήσεως, τὴν θρησκείαν, πάντα πράγματα ξένα εἰς τὰ κτήνη, ἅτινα ὁδηγεῖ τὸ τυφλὸν ἐνστικτον.

Τὸ δεύτερον μέρος ἐξετάζει τὸ ζήτημα περὶ Θεοῦ. Ὁ Βράϊλλας δεικνύει, ὅτι ἡ κυριωτάτη πηγὴ τῆς ἀθείας, ἣτις κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ἐξαπλοῦται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἶναι ἡ χαλάρωσις τοῦ ἡθικοῦ αἰσθηματος, ὁ ὕλισμὸς, εἰς ὃν ἡ ἐποχὴ ἡμῶν παρεδόθη. Ὁ θεωρῶν ὀγληρᾶν,

τὴν τῶν τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ κατήκοντος, ὁ θελὼν τυφλῶς νὰ παραδοθῇ εἰς πᾶν εἶδος ἀπολαύσεων καὶ αὐτῶν τῶν ἐνόχων, ἐπιθυμεῖ νὰ ᾔηται ψευδῆς ἢ ὑπαρξίς τοῦ Θεοῦ, ἀπλῆ πρόληψις. Περὶ ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ λαλῶν, προσάγει ὁ Βράϊλας τὰς γνωστάς ἀποδείξεις, πρῶτον τὴν ἐκ τῆς καθολικῆς μαρτυρίας τῶν λαῶν, οἵτινες πάντοτε ἐπίστευον εἰς τὸ θεῖον, ἧτις δεικνύει ὅτι ἡ ἀλήθεια αὕτη εἶναι ἐξ ἐκείνων, εἰς ἃς ὁδηγεῖ ἀναγκαιῶς ὁ κοινὸς νοῦς, δεύτερον τὴν ἐκ τῆς ἀνάγκης πρώτου αἰτίου, διότι τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ὁρεῖλουσι πάντα οὐχὶ εἰς ἑαυτὰ, ἀλλ' ἕκαστον εἰς ἄλλο τι τὴν ὑπαρξίν του, ἐπομένως ἀπαιτοῦσι κατὰ λογικὴν ἀνάγκην πρῶτόν τι αἷτιον, καὶ εἴτα τὰς λοιπὰς συνήθεις ἀποδείξεις, πράττει δὲ τοῦτο μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ δυνάμεως. Ὁ Βράϊλας δὲν ἐπαγγέλλεται ἐν τῷ νέῳ βιβλίῳ του νὰ εἴπῃ νέα πράγματα, ἀλλὰ τὴν ἀρχαίαν ἀλήθειαν, ἣν ἐδόξαζον ἀπ' ἀρχῆς οἱ μέγιστοι νόες τοῦ κόσμου, τὰς ιδέας περὶ Θεοῦ καὶ πνευματικῆς καὶ ἀθανάτου ψυχῆς, ἃς ἐπίστευτε πάντοτε ἡ ἀνθρωπότης καὶ αἵτινες εἶναι αἱ βᾶσεις πάσης θρησκείας καὶ ἠθικῆς, νὰ μεταδώτῃ τῇ ἡμετέρᾳ νεολαίᾳ διὰ τοῦ εὐληπτοτέρου, πρακτικωτέρου καὶ πειστικωτέρου τρόπου. Ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ Θεοῦ ὡς πρώτου αἰτίου ἐξάγει ὁ συγγραφεὺς λογικῶς, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἷς, διότι πλείονα πρῶτα αἷτια εἶναι ἀντίφασις.

ἄπειρος, διότι δὲν περιορίζεται ὑπό τινος, καθόσον τότε τοῦτο τὸ περιορίζον αὐτὸν θὰ ἦτο τὸ πρῶτον αἷτιον παντοδύναμος καὶ παντογνώστης, διότι ἂν μὴ ἡδύνατό τι ἢ ἡγνοεῖ τι, τοῦτο θὰ ἦτο περιορισμὸς αὐτοῦ, ὅπερ ἀντιβαίνει εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ πρώτου αἰτίου· πάντοφος, διότι ὁ κόσμος ὁ ἐλλόγως καὶ σοφῶς κατεσκευασμένος προϋποθέτει ὡς πρῶτον αἷτιον οὐχὶ τυφλήν τινα δύναμιν. Κατὰ ταῦτα ὁ Θεὸς ἔχει συνειδησιν ἑαυτοῦ, εἶναι ἄρα πρόσωπον. Τοῦ προσώπου δὲ ἴδιον καὶ ἀρετὴ εἶναι καὶ ἡ ἀγαθότης· ἄρα ὁ Θεὸς ὡς τὸ πρῶτον αἷτιον, τὸ ὕψιστον καὶ τελειότατον πρόσωπον, πρέπει νὰ ᾔηται καὶ ἀγαθός. Τοιούτῳ τρόπῳ ἀπὸ τῆς ιδέας τοῦ πρώτου αἰτίου ὁρμώμενος καὶ λογικῶς σκεπτόμενος ὁ συγγραφεὺς καταρτίζει τὴν τελειάν ἐννοίαν τοῦ Θεοῦ. Κατὰ ταῦτα ὁ Θεὸς εἶναι διακεκριμένος τοῦ κόσμου (οὐχὶ κεχωρισμένος), εἶναι ὁ ζῶν προσωπικός Θεὸς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ πάσης θρησκείας, ὃν' ἀπ' ἀρχῆς ἡθάρνη ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀνάγκην νὰ λατρεύῃ· δὲν εἶναι ἀφηρημένη τις κενὴ ἐννοία ὡς τὸ ἐν τῶν ἀρχαίων Ἑλεατῶν ἢ τῶν Νεοπλατωνικῶν ἢ ὡς ὁ Θεὸς τοῦ πανθεισμοῦ, ὅστις εἶναι αὐτὸ τὸ πᾶν, ὅπερ συνταυτίζεται μετὰ τοῦ Θεοῦ. Τὸν πανθεισμὸν ἀποκρούει δικαίως ὁ συγγραφεὺς ὡς συγχέοντα καὶ συνταυτίζοντα τὰ ἀνέγχυστα, Θεὸν καὶ κόσμον, ἄπειρον καὶ πεπερασμένον. Ὁ πανθεισμὸς ἀποδίδει τῷ Θεῷ

πάσας τὰς ἀτελείας τοῦ κόσμου, ὅπερ ἀντιβαίνει εἰς τὴν ἐν ἡμῖν ἐννοίαν τοῦ Θεοῦ ὡς τελειοτάτου ὄντος, μηδενίζει δὲ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀπομικρότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ μεταθέτει τὴν ἐνοχὴν ἐπὶ τῷ κακῷ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν Θεόν. Κατὰ πάντων τούτων τῶν ἐκ τοῦ πανθεισμοῦ ἀναγκαίως ἀπορρεόντων συμπερασμάτων διαμαρτύρεται ἡ καθολικὴ συνείδησις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἥ ὁ κοινὸς νοῦς, οὗ αἱ ἀποφάνσεις πρέπει νὰ ὁδηγῶσι πᾶσαν ἀληθῆ φιλοσοφίαν, ἥτις δὲν θέλει νὰ καταντήσῃ εἰς φαντασμαγορίαν καὶ οὐτοπίαν.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν κορασίων.

Πρὸ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ γυνὴ θεωρεῖτο ὡς ὄν κατώτερον τοῦ ἀνδρός καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κορασίων δὲν καταβάλλετο φροντίς, ἐνῶ τὰ ἄρρενα τέκνα ἐξεπαιδεύοντο ἀναλόγως τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀναγκῶν. Ἀφοῦ ὅμως διὰ τῆς διαδόσεως τῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ διὰ τοῦ πολιτισμοῦ ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν πρέπουσαν αὐτῇ θέσιν, θεωρηθεῖσα ὡς ἴση πρὸς τὸν ἄνδρα, ἤρχισαν πλέον οἱ ἄνθρωποι ἰδιαίτεράν φροντίδα νὰ καταβάλλωσι περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν κορασίων.

Ἐν τῇ πεπολιτισμένῃ Εὐρώπῃ πάντες σχεδὸν οἱ ἄνθρωποι ἐκπαιδεύουσιν τὰ κοράσια τῶν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν· παρ' ἡμῖν ὅμως εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κορασίων δὲν καταβάλλεται πολλὴ φροντίς. Πρῶτον μὲν ὀλίγα μόνον κοράσια ἐκπαιδεύονται, ἔπειτα καὶ τῶν ὀλίγων τούτων ἡ ἐκπαίδευσις δὲν εἶνε καθόλου ἐπαρκής. Καὶ ὅμως εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κορασίων πρέπει νὰ καταβάλλεται φροντίς ἴση πρὸς τὴν ὑπὲρ τῶν ἀρρένων καταβάλλομένην.

Ἄν τὰ ἄρρενα τέκνα ἐκπαιδεύονται ὅπως καταστῶσιν ἄνδρες ἱκανοὶ νὰ πορίζωνται εὐκόλως τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἀποκτήσωσι τὰ ἐμπρέποντα εἰς τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον ἥθη, ἵνα τοιοιυτοτρόπως γίνωσιν ὡρέλιμοι εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τὴν οἰκογένειαν, εἰς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὴν πατρίδα, ἀφ' ἑτέρου τὰ κοράσια πρέπει νὰ ἐκπαιδεύωνται καλῶς, ὅπως καταστῶσι φρόνιμοι σύζυγοι, συνεταὶ οἰκοδέσποιναί καὶ ἄξιαι μητέρες, ἵνα τοιοιυτοτρόπως πᾶσα οἰκογένεια ἀπολαύσῃ τῆς ἀληθοῦς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας.

Ἡ συζυγικὴ εὐδαιμονία συνίσταται εἰς τὴν τελείαν συμφωνίαν καὶ ἁρμονίαν τῶν συζύγων· ἀλλ' ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ τοιαύτη ἁρμονία, εἶνε ἀνάγκη καὶ ἄνθρω καὶ γυνὴ νὰ εἶνε πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς μεμαρφωμένοι ὅ, πρέπει. Τότε μόνον ἀναμφισβήτως ἀπολαύσει τῆς συζυγικῆς ἐκείνῃ.

εὐδαιμονίας, τὴν ὁποίαν ἕκαστος βεβαίως φαντάζεται καὶ ἐπιθυμεῖ, ἀλλ' οὐχὶ πάντες ἀπολαύουσιν.

Ἀλλὰ καὶ ὡς μητέρες ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωσιν αἱ γυναῖκες τὴν δέουσαν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν. Ἀναμριεθόως ἡ μήτηρ εἶνε ἡ πρώτη παιδαγωγὸς καὶ διδάσκαλος καὶ συνηθέστατα τὰ ἥθη τῆς μητρὸς ἀποκτῶσι καὶ τὰ τέκνα, ἐπειδὴ αὕτη περισσότερον ἀπὸ τὸν ἄνδρα ἔχει αὐτὰ πλησίον της. Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι ἡ μήτηρ πρέπει νὰ εἶνε καλῶς πεπαιδευμένη καὶ νὰ γνωρίζῃ τὴν τέχνην τοῦ ἀνατρέφειν καλῶς τὰ τέκνα. Αἱ ἀπαίδευτοι καὶ ἀμαθεῖς μητέρες γίνονται συνήθως αἷτιαι τοῦ νὰ μὴ προσδεύωσι τὰ τέκνα των εἰς τὴν μάθησιν καὶ νὰ μὴ εἶνε ἱκανὰ νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν τοιουτοτρόπως δὲ, ἐν ᾧ δὲν εἶνε εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὰ τέκνα των, ἐξ ἄλλου γίνονται ἔπειτα ὀχληραὶ εἰς αὐτὰ διὰ τῆς ἀμαθίας των καὶ τῆς ἀνοικτείας πρὸς αὐτὰ συμπεριφορᾶς των. Ὄταν ὅμως ἡ μήτηρ εἶνε καλῶς ἀνεπτυγμένη καὶ μεμορφωμένη, θὰ δύναται νὰ ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα κατὰ τὴν νηπιακὴν των ἡλικίαν καλῶς, προστοιμάζουσα αὐτὰ διὰ τὴν ἀκολουθῶν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐνσταλάζουσα εἰς τὰς καρδίας των τὰ καλὰ αἰσθήματα. Θὰ δύναται νὰ ἐπιτηρῇ τὴν μάθησιν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀνατροφὴν πωροτηροῦσα καὶ χειραγωγοῦσα αὐτὰ. Θὰ δύναται ἀκολουθῶς νὰ καθοδηγῇ αὐτὰ ἐν τῇ νεανικῇ ἡλικίᾳ των, προ-

λαμβάνουσα ἕκαστοτε ἡ ἀναστέλλουσα τὰς νεανικὰς παρεκτροπὰς των. Θὰ δύναται τέλος νὰ διδῇ εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας της συνεχῶς καὶ μέχρι τέλους συμβουλὰς φρονίμους διὰ τὸν βίον των.

Τὴν ἱκανότητα ταύτην περὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων πρέπει βεβαίως νὰ ἔχῃ καὶ ὁ πατήρ καὶ μάλιστα νὰ διδάσκῃ καὶ οὗτος ἕκαστοτε τὴν γυναῖκα πῶς πρέπει νὰ φροντίζῃ περὶ τῶν τέκνων. ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον. Ἡ καλὴ ἀνατροφή τῶν τέκνων εἶνε δυσκολωτάτη, ὁ δὲ πατήρ δὲν δύναται πάντοτε νὰ ἐπιτηρῇ αὐτήν. ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς τοῦτο χρειάζεται τελεία συνεννόησις καὶ συμφωνία πατρὸς καὶ μητρὸς, ὅπερ δὲν δύναται καθόλου νὰ κατορθωθῇ ἂν καὶ ἡ μήτηρ δὲν εἶνε μεμορφωμένη ὡς πρέπει.

Ὅσοι λοιπὸν θέλουν νὰ καταστήσωσι τὰς θυγατέρας των ἀληθῶς εὐτυχεῖς καὶ εὐδαιμόνας ἐν τῇ ἀκριβεῖ ἐκπληρώσει τῶν οἰκογενειακῶν καθηκόντων, ὀφείλουσι νὰ φροντίζωσιν ὅπως ἐκπαιδεύσωσιν αὐτὰς καλῶς, καὶ πρὸς τοῦτο νὰ μὴ φεισθῶσι μηδεμιᾶς δαπάνης. Ὅσοι δὲ μητέρες δὲν ηὐτύχησαν νὰ λάβωσιν ἐπαρκῆ ἐκπαίδευσιν, πρέπει νὰ προσπαθῶσι διὰ τῆς ἀναγνώσεως νὰ ἀποκτήσωσι τὰς γνώσεις τὰς ἀναγκαίας εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν λοιπῶν οἰκογενειακῶν καθηκόντων.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἰδιωτικὸς βίος τῶν ἀρχαίων

Ἑλλήνων (Συνέχ.)

Περὶ τῶν ἐθίμων τοῦ γάμου.

Ὁ γάμος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συνήθως ἐτελεῖτο κατὰ τὸν μῆνα Γαμηλιῶνα, ὁ ὁποῖος περιελάμβανε τὸ ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου μέχρι 15 Φεβρουαρίου χρονικὸν διάστημα, καὶ ἐν καιρῷ εὐδίῳ καὶ πανσελήνῳ. Πρὸ τῆς τελετῆς δὲ τοῦ γάμου ἐτελεῖτο θυσία τῷ Διὶ, τῇ Ἥρᾳ καὶ τῇ Ἀρτέμιδι, καὶ ἡ τελετὴ αὕτη ἐκαλεῖτο προτέλεια γάμων ἢ προγάμεια. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο τὸ νυμφικὸν λουτρὸν διότι καὶ ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη ἐλούοντο δι' ὕδατος κομιζομένου ἐξ ὠρισμένης πηγῆς ὑπὸ παιδός, ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο λουτροφόρος. Μετὰ δὲ τὸ νυμφικὸν λουτρὸν ὁ νυμφίος ἐνδεδυμένος λαμπρὰν ἐνδυμασίαν καὶ ἐστεφανωμένος μετέβαινε μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτοῦ εἰς τὴν τῆς νύμφης πατρικὴν οἰκίαν, ἧς αἱ θύραι ἦσαν ἐστολισμένα με κλάδους δάφνης καὶ ἐλαίας. Ἀπὸ τῆς οἰκίας δὲ ταύτης πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐγένετο ἡ πομπὴ τοῦ γάμου ὡς ἑξῆς. Ἐπὶ ὀχήματος ἢ ἀμάξης ἐπέβαινον ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη, ἡ ὁποία, ὡς καὶ ὁ νυμφίος, ἦτο λαμπρότατα ἐνδεδυμένη καὶ κεκοσμημένη καὶ ἐστεφανωμένη. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ ὀχήματος ἐπέβαινε καὶ ὁ μᾶλλον στενότερος φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκαλεῖτο παρὰ

νυμφος ἢ πάροχος. Προεπορεύοντο δὲ τοῦ ὀχήματος ἀθλητρίδες, κιθαρῳδοὶ καὶ ἄλλοι κρατοῦντες λαμπάδας καὶ ἑψάλλον ἄσματα, ὧν τὸ μὲν καθ' ὁδὸν ἀδόμενον ἐλέγετο ἀρματεῖον μέλος, τὸ δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ νυμφίου ὕμναιος· οἱ δὲ εἰς τελετὴν τοῦ γάμου προτρεχόντες συγγενεῖς καὶ φίλοι ἤκολούθουν· ἐποθεν δὲ διήρχετο ἡ πομπή, ὁ λαὸς μετὰ βοῆς καὶ εὐρημίας συνέχαιρε τοῖς νεονύμφοις. Ὅτε δὲ ἔφθανον εἰς τὴν τοῦ νυμφίου οἰκίαν, ἡ μήτηρ αὐτοῦ μετὰ δάδων ἰσταμένη ἐπὶ τῆς θύρας, ἥτις καὶ αὐτὴ ἦτο ἐστεφανωμένη με κλάδους δάφνης καὶ ἐλαίας, ὑπεδέχετο τὴν νύμφην. Τότε δὲ κατέχεον ἐπὶ τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης διάφορα δωρικά, ὡς σῦκα καὶ ἄλλα, εἰς σημεῖον εὐπορίας καὶ εὐθύμου βίου. Ἐκκολοῦντο δὲ ταῦτα κατὰ χύσματα.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐγίνοντο τὰ κατὰ χύσματα, ἑψάλλετο ὁ ὕμναιος, καὶ ἀμέσως ἤρχιζεν ἡ γαμικὴ θοῖνη, δηλαδὴ τὸ συμπόσιον τοῦ γάμου. Ἐκάθηντο δὲ ἰδιαιτέρως αἱ γυναῖκες ἔχουσai μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὴν νύμφην ἐγκεκαλυμμένην.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου εἰσήγετο ἡ νύμφη ἐγκεκαλυμμένη εἰς τὸν θάλαμον, ἐνθα μετὰ τοῦ γαμβροῦ ἔτρωγε κυδώνιον εἰς σημεῖον γλυκείας καὶ τερπνῆς ὁμιλίας. Τότε δὲ νέοι καὶ νέαι ἑψάλλον τὰ ἐπιθαλάμια λεγόμενα ἄσματα.

Μετὰ δὲ τὴν τῶν γάμων νύκτα,

ἐναντίας, οὐ μόνον τὴν ἀρετὴν ἡμῶν δὲν προάγει, ἀλλὰ καὶ ἀντικείμενον φθόνου ἀποκαθιστᾷ ἡμᾶς, καὶ τὸν ὀλεθρον ἡμῶν ἐπιταχύνει. Τί εἶναι ἡ χρυσάλις; μόλις εἶναι κάμπη ἐνδε-
δυμένη· αὕτη εἶναι ἡ τοῦ καλλωπι-
σμοῦ εἰκὼν. Οἷα παραφροσύνη! γινόμεθα κατὰ χρεοὶ πρὸς ἀπόλαυσιν πραγ-
μάτων ὅλως περιττῶν!

Ζ'.

Κίνδυνος προερχόμενος ἐκ τῶν χρε-
ῶν καὶ ἐκ τῶν ἀγοραζομένων
πραγμάτων ἐπὶ πιστώσει. Τα-
χύτης τῶν λήξεων.

Εἰς τὴν προκειμένην πώλησιν, φί-
λοι μου, μᾶς παραχωροῦσιν ἕξ μη-
νῶν πίστωσιν· ἴσως ἡ κατὰ τὸ φαι-
νόμενον αὕτη παραχώρησις ἡνάγκασε
πολλοὺς ἐξ ἡμῶν ἵνα παρευρεθῶμεν
ἐνταῦθα, διότι μὴ πληρόνοντες τοῖς
μετρητοῖς, ἐλπίζομεν νὰ θεραπεύσω-
μεν τὴν ιδιοτροπίαν μας ταύτην ἀ-
δαπάνως.

Ἄλλ' οἴμοι! ἐσκέφθητε καλῶς τὸ
ἐκ τῆς ὀφειλῆς ταύτης ἀποτέλεσμα;
Παραδίδετε εἰς χεῖρας ἑτέρου τὴν ἐ-
λευθερίαν ὑμῶν. Μὴ δυνάμενοι ν' ἀ-
ποτίσῃτε τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὴν λή-
ξιν, δὲν δύνασθε οὐδὲ τὸ πρόσωπον τοῦ
πιστωτοῦ σας ν' ἀτενίσῃτε ἄνευ αἰ-
σχύνης, θέλετε ὁμιλεῖ πρὸς αὐτὸν με-
τὰ φόβου, θέλετε δικαιολογεῖσθαι ἐ-
ξευτελιστικῶς τῷ τρόπῳ ἐπὶ τέλους
θέλετε καταντήσῃ εἰς ποταπὰ ψεύ-
δη, ἴδια ἀτίμων ἀνθρώπων. Καλῶς

μᾶς διδάσκει ὁ Ῥιχάρδος λέγων, ὅτι
τὸ πρῶτον ἐλάττωμα εἶναι τὸ χρεοῦ-
σθαι, δεύτερον εἶναι τὸ ψεύδεσθαι· τὸ
ψεῦδος ἐπιβαίνει πάντοτε εἰς τὰ ὀπί-
σθια τοῦ χρέους. Ὁ γεννηθεὶς ἐλεύθε-
ρος οὔτε νὰ ἐρυθρίῃ, οὔτε νὰ φοβῆται
πρέπει, ὁμιλῶν πρὸς εἰονδήποτε καὶ
ἀτενίζων αὐτὸν κατὰ πρόσωπον· ἀλ-
λὰ δυστυχῶς καὶ γενναιοφροσύνην καὶ
ἀρετὴν ἀφαιρεῖται πτωχεύει, ἐπειδὴ,
κατὰ τὸν ἀπλοῖκόν Ῥιχάρδον, σάκκος
κενὸς δυσκόλως ἵσταται ἔρθιος.

Ἐὰν ἡ κυβέρνησις διὰ θεσπίσμα-
τος ἀπηγόρευεν ἵνα ἐνδύεσθαι ὅπως εἰ-
λοιποὶ ἔγκριτοι πολῖται ἐπὶ ποινηῇ
φυλακίσεως ἢ δουλείας, πῶς ἡθέλετε
θεωρήσῃ τὴν διάταξιν ταύτην; Δὲν
ἡθέλετε κραυγάζει, ὅτι ἐγεννήθημεν
ἐλεύθεροι, ὅτι ἔχομεν δικαίωμα νὰ
ἐνδυώμεθα ὅπως εὐαρεστούμεθα, δι-
τοιιοῦτον θέσπισμα εἶναι φανερὰ ἐπι-
βουλή κατὰ τῶν προνομίων ἡμῶν,
ὅτι ἡ τοιαύτη κυβέρνησις εἶναι τυραν-
νική; Ἀλλὰ δυστυχῶς, ὅταν χρεοῦ-
σθαι ἕνεκα τοῦ καλλωπισμοῦ, ὑπο-
βάλλεσθαι ἐκουσίως εἰς τὴν τυραννίαν
ταύτην, διότι ὁ πιστωτὴς σας χαίρει
τὸ δικαίωμα, ἵνα σᾶς στερήσῃ τῆς ἐ-
λευθερίας, εἰάν θελήσῃ, διὰ τῆς κα-
θείρξεως, ἢ διὰ τῆς δουλείας, ὅταν δὲν
ῆσθαι εἰς θέσιν νὰ πληρώσῃτε.

Ὅταν ἀγοράζετε τὰ τῆς ἀρεσκείας
σας πράγματα, δὲν σκέπτεσθαι ἴσως
περὶ πληρωμῆς· πλὴν, κατὰ τὸν ἀ-
πλοῖκόν Ῥιχάρδον, οἱ πιστωταὶ ἔχου-
σιν ἄξυτέραν μνήμην ἢ οἱ χρεῶσται.

Οἱ πιστωταί, κατὰ τὸν ἴδιον ἀκόμῃ, σχηματίζουσιν αἵρεσιν δεισιδαίμονα, διότι ἐρευνῶσιν ἀκριβῶς ἀπάσας τοῦ μηνολογίου τὰς ἐποχάς. Ἡ λῆξις τοῦ χρέους σας φθάνει, πρὶν ὑμεῖς ἐνθυμηθῆτε αὐτήν, καὶ ζητοῦσι τὴν ἀποτίσιν αὐτοῦ, ἐνῷ ὑμεῖς οὐδεμίαν περὶ ἀποτίσεως πρόνοιαν ἐλάβετε. Ἐάν, ἐξ ἐναντίας, συλλογισθῆτε ὅτι ὀφείλετε, βραχεῖα πολὺ θέλει σᾶς φανῇ ἢ προθεσμία, ἥτις ἐξ ἀρχῆς σᾶς ἐφαίνετο χρονία· ἐφικτάσθητε ἴσως, ὅτι ὁ χρόνος ἔθεσε πτέρυγας εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ὅπως ἔχη αὐτὰς εἰς τοὺς ὤμους. Βραχεῖα εἶναι ἡ τεσσαρακοστὴ πρὸς τὸν ὀφείλοντα πληρῶσαι τὸ Πάσχα.

Ὁ δανειζόμενος καὶ ὁ χρεώστης εἶναι δύο δοῦλοι, ὁ μὲν τοῦ δανειστοῦ, ὁ δὲ τοῦ πιστωτοῦ· φρίκην πρέπει νὰ σᾶς προσενῇ ἡ διπλῇ αὕτῃ ἄλυσις. Τηρεῖτε λοιπὸν τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν ὑμῶν.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

Ποντικὰ παραμύθια.

8. Ὁ βασιλέας μὲ τὸ κέρατον.

(Τραπεζεύς)

Ἐπῆεν ἐπῆεν ἔτον εἷνας βασιλέας καὶ ἀπάν στὸ κιφάλν ἄτ εἶχεν ἕναν κέρατον. Ὁ μαῦρον ἐντρέπουτον καὶ κανάν 'κ' ἔλεεν ἄτο. Μανάχον ἀστὸν περπέρν ἄτ, π' ἐξούριζεν κ' ἐκοφτεν τὰ μαλλία 'τ, 'κ' ἐπόρεσεν νὰ κρύπτει ἄ-

το· καὶ ὄνταν ἔρθεν σιφτέν¹ νὰ κόρτ τὰ μαλλία 'τ, εἶπεν ἄτον· «Κά² θὰ λέγω σε, ἄμα ὀρεᾶτον³ κανάν λές ἄτο, καὶ ἂν 'κ' ἐν, κόφτω τὸ κιφάλν σ». Ἀτός παλ ὁ μαῦρον, «Χάτον⁴! εἶπεν, καμμίαν⁵ λέγ' ἄτο;» Ἀλλομίαν εἶπεν ἄτον ὁ βασιλέας· «Ἀδαπάν⁶ στὸ κιφάλν μ' ἔχω ἕναν κέρατον· ἀπ' ἐσέν 'κ' ἐπορῶ νὰ κρύφτ ἄτο, ἄμα, τέρεν⁷; ἄλλο κανεῖς 'κ' θὰ ἐξέρει ἄτο». Ἀτός πα ὦμυσεν καὶ ὠρκίστην πῶς κανάν 'κ' θὰ λείει ἄτο.

Ἄμα ὁ περπέρτς ἔτον εἷνας ἄθρωπος, ξάτ μυστικὸν 'κ' ἐκράνε⁸. Πῶς νὰ φτάει νὰ λείει ἄτο; πῶς νὰ μὴ ἐφτάει; Ἐπῆεν ἔσκαψεν ἕναν κοῦν⁹ κ' ἐσῆθεν ἀφκά¹⁰ στὸ γῶμαν κ' ἐπάτεσεν κ' ἐκούριζεν· «Ὁ βασιλέας ἔχ κέρατον!» κ' ἐπεκεῖ ἐπῆεν ἐδῆθεν.

Ἀλλομίαν ἐκεῖ στὸ γῶμαν, οὔμπαν ἀφκά ἐσῆθεν κ' εἶπεν ἄτο, ἐφύτρωσαν ἀπὸ πᾶν στάχα¹¹ κ' ἐτράνυναν¹². Κ' ἐπεκεῖ ἐδῆβανε παιδία ἀπ' ἐκεικεῖ¹³ καὶ ἔκοφαν τὰ στάχα καὶ ἐποίκανε τιμπόνεα¹⁴. Ἀλλομίαν ἐπαιζαν τὰ τιμπόνεα καὶ ἄτᾶ ἔλεγαν· «Ὁ βασιλέας ἔχ κέρατον! ὁ βασιλέας ἔχ κέρατον!»

1. λ. τ. = κατὰ πρῶτον. — 2. καὶ κ ἄ τ = κάτι, τί. — 3. (ὀρίασον, φύλαξον) = πρόσσε μή. — 4. προστ. τοῦ ἀρ. τοῦ χ ἄ ν ω; = ἀπαγε! — 5. καμμίαν φοράν, ποτέ. — 6. (ἄ δ ἄ ἄ π ἄ ν) = ἐδῶ ἐπάνω. — 7. τήρει, πρόσσεχε ἐδῶ; — 8. καὶ ἐκράτνε ν, παρατ. τοῦ κ ρ α τ ῶ. — 9. λ. τ. = λάκκος· φρέαρ. — 10. ἀπὸ κάτω = κάτω. — 11. στάχυες. — 12. ἐμεγάλωσαν. — 13. ἀπὸ ἐκεῖ πέρα. — 14. σφυρίκτες.

Ἀλλομίαν ἔμαθεν ἀπο ὅλον ἢ πολι-
τεία¹, ἔμαθεν καὶ ὁ βασιλέας πῶς ὅλ-
ἐξέρν' ἀπο καὶ πῶς τὰ τσιμπόνεα λέ-
γν' ἀπο. Σσομίαν ἔστειλεν καὶ ἐπῆρεν
τὸν περπέρν' αὐτὸ καὶ εἶπεν αὐτὸν· «Ἀου-
τος ὁ λόγος ἀστ' ἐσέναν ἐξῆθεν, κανεῖς
ἄλλος' καὶ ἔξερεν ἀπο· ἐλίγωρα πέ με·
πῶς ἐποῖκες καὶ εἶπες αὐτοί;» Ἀτὸς πρ
εἶπεν αὐτὸν· «Ἀέτς καὶ ἀέτς ἐποῖκα, καὶ
ἐφύτρωσαν στάχα καὶ ἐποῖκαν τσιμ-
πόνεα τὰ παιδία καὶ παίζνε, καὶ τὰ
τσιμπόνεα λέγν' ἀπο.» Ὅποτε ὁ βασι-
λέας ἐσάσσεφεν² καὶ εἶπεν αὐτὸν· «Ἀπο
τοῦ Θεοῦ θελήμαν ἔτον· ἄμε δέβα στο
καλός σ'».

I. Π.

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

(Συνέχ. Ἰδὲ προηγ. φύλλ.)

— Εἶμαι πλούσιος, ἐξηκολούθησεν ὁ ξέ-
νος, ἢ, νὰ εἶπω κάλλιον, ἡμην, διότι ὅλα
μου τὰ ὑπάρχοντα ἐδημεύθησαν. Ἐζων
εὐτυχῆς εἰς τὸ παλάτιόν μου, ἀλλὰ ἐση-
κώθη ἡ ἐπανάστασις...

— Μὲ συμπάθειον, κύριε· τί θὰ εἶπῃ
ἐπανάστασις;

— Καλότυχον παιδίον! σὺ δὲν γνω-
ρίζεις τὰ ἰδικά μας ἀνακατώματα εἰς
τὴν ἡσυχον πτωχείαν σου. Ἐξεύρεις ὅτι ἡ
Γαλλία εἶχεν ἓνα βασιλέα;

— Ναί, αὐτὸ τὸ ἤκουσα.

— Αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐξεθρονίσθη, ἐφυ-
λακίσθη καὶ ἐθανατώθη.

— Ἀ! τῶρα ἐκατάλαβα· ἐπανάστα-

1. πόλις. — 2. ἔ. π. = ἐθαύμασεν.

σις λέγεται ὅταν ὁ λαὸς δὲν εὐχαριστη-
ται ἀπὸ τὸν βασιλέα του καὶ σηκώνεται
νὰ τὸν διώξῃ.

— Ναί, πολὺ καλὰ τὸ ἐνόησες. Ἐγὼ
δὲ, ὁ ὅποιος ἡγάπων τὸν βασιλέα, δὲν ἡ-
δυνήθην νὰ κρύψω τὴν θλίψιν μου καὶ
τὴν ἀγανάκτησίν μου, ἀφοῦ ἔμαθα ὅλα
αὐτὰ τὰ δυστυχήματά του. Τοῦτο ἐθεώ-
ρησαν ἀμάρτημα. Ἐπειτα, ἐπειδὴ ἡμουν
εὐγενής, ἦτο καὶ αὐτὸ ἐγκλήμα. Ἐπὶ
τέλους ἡμην πλούσιος, καὶ τὰ ἀγαθὰ μου
ἐκίνησαν τὸν φθόνον των. Ἀφοῦ ὑπέφερα
διαφόρους ἀνησυχίας, κατεδιώχθην. Οἱ ἐχ-
θροί μου κατώρθωσαν νὰ μὲ κατηγο-
ρήσωσιν ἐνώπιον τοῦ ἐπαναστατικῆς δι-
καστηρίου· ἐὰν παρευρισκόμην ἐκεῖ, ἡ
καταδίκη μου ἦτο βεβαία, καὶ ἡ κεφαλὴ
μου τῶρα θὰ ἐφέρετο εἰς τὴν λαμπητόμον.
Λοιπὸν ἐστοχάσθην νὰ φύγω ἀπὸ τὰς χεῖ-
ρας τῶν δημίων μου. Ἐσύναξα τὸ ταχύ-
τερον τὰ ἔγγραφα μου, ἔλαβον ὀλίγα χρῆ-
ματα, ἔπειτα πηδῆσας ἐπάνω εἰς ἓνα ἵπ-
πον, τὸν ὅποιον εἶχον πάντοτε ἑτοιμον, ἀ-
νεχώρησα ἀπὸ τὸ παλάτιόν μου προσπα-
θῶν νὰ φθάσω εἰς τὸ παράλιον. Ἀλλ' εἰ
φύλακες μὲ παρεκολούθησαν καὶ μὲ κα-
τεδίωξαν ἐμπαθῶς. Ἐδυάμην ἐν τούτοις
νὰ προβῶ καὶ νὰ διαφύγω τὰς ἀναζητή-
σεις των, ἀλλ' ὁ ἵππος τρέχων ἐσκόντα-
ψεν εἰς ἓν χανδάκι, καὶ ἠναγκάσθην νὰ τὸν
ἀφῆσω. Ἐγὼ δὲ ἐπληγώθην καὶ ἐσυρό-
μην μὲ πολὺν κόπον καὶ πόνον, καθὼς μὲ
εἶδες· ὁ κόπος, ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα μὲ κα-
τέβαλον· ἡ δὲ πληγὴ ἐρευσθεῖσα ἀπὸ
τὴν ὁδοιπορίαν, μοῦ ἐπροξένει φρικτοὺς πό-
νους· τέλος πάντων, ἐνῶ ἐμελλον νὰ πέσω
εἰς τὰς χεῖρας τῶν καταδιωκτῶν μου, ἐ-
βγῆκες ἐμπρὸς μου ὡς ἄγγελος σωτῆρ.
Μὲ ἔσωσες μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς σου. δι-

ἔτι, τὸ ἐπαναλέγω, κινδυνεύεις τὴν ζωὴν σου ἐν ᾧ μὲ κρύπτεις. Ἀλλὰ μὴ τὴν ἐκθέτης πλέον δι' ἐμέ· ἄφες με ἐδῶ, πηγαινέ· ἀλλοῦ νὰ θοοσκῆσης τὰ πρόβατά σου. Θὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ ὅπως δυνήθῃ. Ἐκαμεις πολλὰ δι' ἐμέ, καὶ δὲν θὰ τὰ ξεχάσω ποτέ.

Ὁ Παῦλος ἤκροάσθη τὸν καταδεδικασμένον μὲ θλίψιν καὶ συμπάθειαν. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσεν ἡ διήγησίς του, τὸ μέτωπον ἐκατηρίασε, καὶ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἐπροσπάθει ματαίως νὰ ἐμποδίσῃ, ἔρρευσαν ἀπὸ τὰ ὀμμάτιά του. Εἶχε σκυμμένη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐφαίνετο ὅτι δὲν παρστήρει τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐξήπλωνεν ὁ κόμης Καρατνέκης.

— Τί ἔχεις λοιπὸν, παιδί μου, τοῦ εἶπεν οὗτος.

— Μὲ νομίζετε λοιπὸν, ὅτι ἔχω κακὴν ψυχὴν; ἀπεκρίθη ἐπὶ τέλους ὁ Παῦλος.

— Σὺ, τέκνον μου, ἀνέκραξεν ὁ καταδικασμένος ἀρπάζων τὴν χεῖρά του· σὺ, ὁ ὁποῖος μὲ ἔσωσες, σὺ, ὁ ὁποῖος ἐκινδυνεύσεις τὴν ζωὴν σου δι' ἐμέ! Ὁχι, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἔχεις εὐγενικὴν καρδίαν, καὶ εἶμαι εὐτυχής, διότι σὲ ἀπῆντησα.

— Τότε λοιπὸν, διατί μὲ νομίζετε τὸσον ἀδιάκριτον, ὥστε νὰ σᾶς παραιτήσω εἰς τὴν κατάστασιν, ὅπου εὐρίσκεσθε;

— Ἀ! συγχώρησόν με, φίλε μου, εἶπεν ὁ κόμης συγκεκινημένος· τῷ ὄντι, αὐτὸ τὸ ὁποῖον σοῦ ἔκαμα εἶναι ἀδικία. Λοιπὸν! μείνε ἐδῶ· ἂς μέινωμεν καὶ οἱ δύο. Ἀλλὰ λάβε καλὰ τὰ μέτρα σου, διότι εἰ διώκται μου πιθανὸν νὰ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἂν ἴδωσιν ὅτι τοὺς ἠπάτησες. . . .

— Ὡ! ὅσον δι' αὐτὸ, μὴ φοβῆσαι· ἐγὼ

εἰς τοὺς ὁποίους κανεῖς δρόμος· δὲν τοὺς ὀδηγεῖ καὶ μόλις κατῴρθωσαν νὰ ἔλθωσιν ἐδῶ, ὀδηγούμενοί ἀπὸ τὰ ἔλχνη σου.

— Πολὺ καλὰ, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ φάγωμεν· ἰδοὺ, ὅπου σοῦ ἐτελείωσα τὴν προμήθειαν τῆς ἐβδομάδος. Πῶς θὰ κάμῃς τώρα;

— Ἀς μείνῃ ἐπάνω μου ἡ δουλειά αὐτή. Τὰ ἔχω καλὰ μὲ τὴν μικρὰν Ἰωάνναν.

— Καὶ τί εἶναι ἡ μικρὰ Ἰωάννα;

— Ἀ! ἀλήθεια, δὲν τὴν γνωρίζετε. Εἶναι ἡ κόρη τοῦ κυρίου μου· εἶναι πολλὰ καλὸν καὶ ἀξιόλογον κοράσιον! Ἐπειτα καὶ εὐγενικόν! Ἐπειτα καὶ πονόψυχον! Ἐπειτα τῆς ἀρέσει νὰ παίζωμεν μαζί! Ἐξεύρετε ποῖα εἶναι ἡ καλλιτέρα διασκέδασίς μας, ὅταν πηγαίνω εἰς τὴν οἰκίαν των; Κάθημαι εἰς ἐν ὑψωματάκι, τὸ ὁποῖον διαχωρίζει δύο ἀγρούς· ἐκεῖ παίζω μὲ τὸν αὐλὸν μου διαφόρους ἤχους, καὶ αὐτὴ μὲ ἀκροάζεται ὁλοκλήρους ὥρας, καὶ ποτὲ δὲν μὲ ἀφίνει μόνον. . . . Ὡς νὰ ἦτο ἡ καυμένη! ἀδελφὴ μου. Ὅταν τὴν δευτέραν τὸ πρῶτό μου φέρωσι τὸν σάκκον μου, αὐτὴ χώνει μέσα καὶ τι καλόν. Ἰδοὺ αὐτὴ ἔχει θαλμὸν αὐτὸ τὸ μεγάλον μῆλον, τὸ ὁποῖον ἔφαγες μετὰ τὸ φαγητόν. Δὲν ἦτο καλόν;

— Εἶναι καλλίτερον ἀπὸ ὅσα ἔφαγα εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν.

— Ὡ! πόσον θὰ εὐχαριστεῖτο, ἂν τὸ ἤξευρεν αὐτὴ ἡ μικρούλα! Κάμνει νὰ τῆς τὸ εἶπῃ;

— Τέκνον εἶπέ ὅτι θέλεις. Ἀλλὰ, ἐὰν φανερώσῃς τὸ μυστικόν μου, καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν φίλην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχεις τόσην ἐμπιστοσύνην, εἶναι πολὺ ἐνδεχό-

φίλον του, καὶ τὸν κάμνει προσεκτικὸν νὰ μὴ τὸ ἐμπιστευθῇ εἰς ἄλλον· αὐτὸς ὁ φίλος τὸ λέγει εἰς ἄλλον, καὶ κάμνει τὴν ἰδίαν παρατήρησιν, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ καθείς τὸ ψιθυρίζει εἰς τὸ αὐτίον τοῦ ἄλλου, καὶ ὅλοι τὸ ἡξεύρουσι.

— Καὶ λοιπόν! Ἄς ᾔναι, δὲν θὰ εἶπω τίποτε εἰς τὴν Ἰωάνναν. Ἀλλὰ θὰ τῆς εἶπω γὰρ θάλλη περισσοτέρως ζωοτροφίας εἰς τὸν σάκκον μου. . . . Θὰ τῆς εἶπω, ὅτι εἶμαι κυριευμένος ἀπὸ μεγάλην καὶ ἀδιάκοπον πέναν. . . . Ἀλλὰ τώρα πρέπει νὰ ἐπιμεληθῶ καλὰ τὴν πληγὴν σου. Γνωρίζω κἄποια χόρτα, τὰ ὁποῖα μὲ ἰάτρευσαν ἀπὸ ἐν λάκτισμα τοῦ ἵππου. Ἄς ὑπάγω νὰ συνάξω μιὰ χερὶ ἀπὸ αὐτά.

Μετ' ὀλίγον ὁ μικρὸς ἱατρός ἐπανῆλθε μὲ τὰ ἱατρικὰ του καὶ ἐμπλάστρωσε τὴν πληγὴν τοῦ κόμητος μὲ αὐτά, τὰ ἔδεσε μὲ ἐν μανδύλιον, καὶ ἐτοποθέτησε τὸν ἀσθενῆ του εἰς τὸ σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς κατοικία.

Ε'. Ἡ κοιλάς.

Ἐν τούτοις, οἱ κατοικίαι αὕτη δὲν ἦτο ὁμοία μὲ τὸν πύργον, τὸν ὁποῖον ὁ κόμης Κερατνέκης ἠναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ. Τὸ ἔμβασμα τοῦ σπηλαίου, καθὼς εἶπομεν, ἦτο χαμηλὸν καὶ στενόν. Ἀλλὰ τὸ ἐσωτερικόν του ἦτο ἄρκετὰ εὐρύχωρον, ὥστε ἠδύνατο νὰ περιπατῇ καὶ ὄρθιος. Ἐφρόντισε δὲ ὁ μικρὸς βοσκὸς νὰ τὸν στολίσῃ μὲ μερικὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἐφύναξεν ἀπὸ τὰ θουνά. Μὲ ξηρὰ ἀγριόχορτα τοῦ ἡτοίμασεν ἐν ἄρκετὰ ἀπαλὸν στρώμα. Κομμάτιον δὲ βράχου ἐχρησίμευσεν ὡς σκαμνάκι. Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἰδὼν ὅτι τοιοῦτον κάθισμα ἦτο ἄρκετὰ σκληρόν δι' ἐνὰ εὐγενῆ, ἐσκέφθη νὰ κατασκευάσῃ ἀπὸ

λυγαριὰν εἰδὸς τι καθέκλας χωρικής, ἧπου ὁ κόμης ἐκάθιτο ὁπωστὺν ἀναπαυτικά.

Ἐν τοσοῦτῳ ὅσον ἐπέρνων αἱ ἡμέραι, πόσον ἐχόνατο καὶ ὁ φόβος. Ἐφαίνεται δὲ ὅτι δὲν ἐζήτουν τὸν καταδικασμένον, τοῦλάχιστον εἰς τὸ μέρος αὐτό. Ὅθεν ὁ κόμης ἐπέρνω τὸ περισσότερον μέρος τῆς ἡμέρας του εἰς τὴν μικρὰν κοιλάδα πλησίον εἰς τὸν μικρὸν προστάτην του, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπλοϊκὴ εὐθυμία τοῦ κατεπράυνε τὰς λύπας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος ἡξευρεν, ὅτι ἤρεσκον πολὺ εἰς τὸν κόμητα τὰ ἄνθη, ἐπηγάμεν καὶ τοῦ ἐφύναξεν τὰ ὠραιότερα. Εἶχεν ἀναδρεμμένην μίαν μικρὰν καρδερίναν, ἣ ὁποία μὲ πολὺ θάρρος ἤρχετο καὶ ἐστίμπα μὲ τὸ βράχος τῆς τὰ ψυχία, τὰ ὁποῖα αἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐπρόσφερον εἰς τὰς χεῖρας των. Ὁ κόμης ὑποχρηστέτο εἰς τὰς ἀνάγκας ταύτας διασκεδάσεις, εἰς τὰς ὁποίας καὶ αὐτὸς ὁ σκύλος Ῥάλλφ ἀνεμιγνύετο μὲ τὰ πηδήματά του, μὲ τὰ θωπεύματά του καὶ μὲ τὰ προτερήματά του· διότι ὁ ἀθρόντης του τοῦ εἶχε μάθει πολλὰ ὠραῖα παιγνίδια, καθὼς π. χ. νὰ στέκηται ὀρθιος εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας, νὰ παίρνῃ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τὸν πῖλον ἐκείνου, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔλεγε τοὺς ἐξῆς λόγους· «αἰσθάνομαι ζέστην» νὰ εὐρίσκῃ ἀκόμη κανέν· πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐκρούεν.

Ὁ ξένος, ὡς ἄνθρωπος πεπαιδευμένος, ἐπληρῶνε τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης, καὶ ἐκῆρυττε φανερά καὶ ὅσον ἠδύνατο τὴν νοημοσύνην τοῦ μικροῦ του συντρόφου. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχεν νὰ φέρῃ μαζύ του καὶ ὀλίγα χρήματα, ἠγόρασε διὰ τὸν Παῦλον βιβλία, χάρτην καὶ κονδύλια, καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ μικρὸς βοσκὸς ἐμάχθη νὰ ἀ-

ναγινώσκει ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του. Τὸν ἔμαθε δὲ ὁ κόμης καὶ ὀλίγην ἀριθμητικὴν, καὶ ἐπὶ τέλους τοῦ ἔδωκε τὰ πρῶτα μαθηματα τῆς ἱστογραφίας. εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος εὗρισκε μεγαλωτάτην εὐχαρίστησιν. Ἐτέρπετο δὲ εἰς τὸ νὰ σχεδιάζῃ διαφόρους θέσεις τῆς ἐξοχῆς καὶ νὰ βάλλῃ τὸν Ῥάφρ νὰ στέκηται διὰ νὰ τοῦ ἱστογραφίσῃ τὴν εἰκόνα του. Καὶ ἐγὼ δὲν ἤξεύρω πόσα φύλλα γύρου ἐρέμισε ἱστογραφίζων πρόβατα, τὰ ὁποῖα παρωμοίαζε ποτὲ μὲ γάτας σκεπασμένας ἀπὸ πυκνὰ μαλλία, ποτὲ μὲ γαῖδουράκια, τὰ ὁποῖα εἰς ἓν κοπάδι ἐβοσκον ἡσύχως εἰς τὸ λιβάδιον. Ὁ κόμης ἐξεκαρδίζετο γελῶν, ὅτε ὁ μαθητὴς του τοῦ ἐδείκνυε μὲ ὑπερηράνειαν τὰ πρῶτά του σχέδια, τὰ ὁποῖα αὐτὸς μόνον ἐκαταλάμβανε τί παρίστανον.

Ὁ κόμης τόσον ἠγάπησε τὸ ἀξιαγάπητον καὶ γενναῖον ἐκεῖνο παῖδιον ὥστε ὅτε ἔλειπε τὰς Κυριακάς, τοῦ ἐφαίνετο ἀτελείωτος καὶ ἀφόρητος ἡ ἡμέρα ἐκείνη. Ὁ Παῦλος ἐξηκολούθει νὰ ἐπιστρέφῃ πᾶν Σάββατον ἐσπέρας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου του, καὶ ἐπέστρεφε τὴν Δευτέραν τὸ πρῶτον. Ὅτε ὁμως τὸ Σάββατον τὸ ἐσπέρας ἀπεχειρέτα τὸν κόμητα, εἰς ὅλον τὸν δρόμον του ἦτο κάμποσον μελαγχολικός. Ἀλλ' ὅτε ἐπλησίαζεν εἰς τὴν αἰκίαν καὶ ἤρχετο ἡ μικρὰ Ἰωάννα εἰς προὑπάντησίν του, ἡ μελαγχολία του διεσκηδάζετο. Ἡ μικρὰ του φίλη τὸν ἠρώτα, κατὰ τὴν συνήθειάν της, πῶς ἐπέρασε τὴν ἐβδομάδα.

Ὁ Παῦλος εἶχε μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ διηγηθῇ τὰ διατρέξαντα μὲ τὸν κόμητα, ἀλλ' ἐνθυμούμενος τὴν παράγγελίαν τοῦ κόμητος, καὶ εἰς ποῖον κίνδυνον ἔμελλον

νὰ ἔμβωσιν ἐὰν τὸ ἐφανερώωνεν, ἐκρατεῖτο, μὲ πολλὴν ὀμωσὶ στενοχωρίαν. Εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἤνοιγε τὸ στόμα του διὰ νὰ λαλήσῃ, καὶ εὐθὺς ἐμποδίζετο, καὶ διὰ νὰ κατανικῇ τὴν ἐπιθυμίαν του, ἐδάγκανε τὴν γλῶσσάν του. Ἀλλ' ἡ βία τὴν ὁποίαν μετεχειρίζετο, τοῦ ἠλάττωνε τὴν εὐθυμίαν. Δὲν ἔπαιζε πλέον μὲ τόσην χαρὰν, ὡς πρότερον.

Ἡ Ἰωάννα εἰς μάτην τὸν προσεκάλει, τὸν ἐπείραζε μάλιστα, ἀλλ' αὐτὸς ἔμενε σχεδὸν ἀδιάφορος εἰς τὰ παιδικὰ ταῦτα παιγνίδια, εἰς τὰ ὁποῖα ἄλλοτε εὗρισκε τὴν εὐτυχίαν του. Ἡ φίλη του παρετήρησε τὴν μεταβολὴν ταύτην καὶ τὸν ἐπέπληξε τόσον, ὥστε διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ καταπνίξῃ τὸ μυστικόν, τὸ ὁποῖον ὀλίγον ἔλειψε νὰ τοῦ ξεφύγῃ, ἐδάγκασε τὴν γλῶσσάν του μέχρις αἵματος.

Ὁ καιρὸς ἐπέρνα τοιοῦτοτρόπως χωρὶς πολλὴν στενοχωρίαν διὰ τὸν κόμητα. Ἐν τούτοις ἡ κατάστασίς του δὲν ἐκαλλιτέρευε, καὶ ὁ Ῥοβασπιέρος, ὁ σκληρὸς καὶ αἰμοδόρος ἐκεῖνος ἀρχηγὸς τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ἄπειροι ἄθῳοι ἄνθρωποι ἐφονεύθησαν ἐξ αἰτίας του, ἐνέπνεε φόβον καὶ τρόμον εἰς τὴν Γαλίαν, καὶ δὲν ἐφαίνετο διόλου, ὅτι ἤθελε λάβει τέλος ἡ φρικτὴ ἐκείνη κατάστασις. Ὁ κόμης δὲν ἠδύνατο νὰ μένῃ αἰωνίως μετέωρος. Ἡ πληγὴ του ἰατρεύθη, καὶ ἐσκέπτετο πῶς νὰ διαφύγῃ τὸν κίνδυνον. ἐσυλλογίσθη λοιπὸν, ὅτι ἠδύνατο μετῃφισμένος νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ παραθαλάσσιον, καὶ ἐκεῖ νὰ ἔμβῃ εἰς κανέν ἐμπορικὸν πλοῖον, καὶ οὕτω νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, ἔπρεπε νὰ περιπατήσῃ ὀγλίγωρα, καὶ δυστυχῶς δὲν εἶχεν ἵππον.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ἔκαμε γνωστὰ τὰ σχέδια καὶ τὰς δυσκολίας του εἰς τὸν μικρὸν βοσκὸν, λέγων·

— Δὲν δύναμαι νὰ μένω ἐδῶ, Παῦλέ μου, περισσότερον· διότι καὶ οἱ δύο κινδυνεύομεν νὰ πάθωμεν· πρέπει ὡς οὐδέποτε ν' ἀπαλλαγθῶ ἀπ' αὐτὴν τὴν ὑποπτον κατάστασιν. Ἀλλὰ μοῦ χρειάζεται ἵππος, καὶ δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ τὸν προμηθευθῶ. Διὰ νὰ τὸν ἀγοράσω, πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς Ποντιθῦ, ἢ εἰς κανέν χωρίον, ἀλλ' εἶμαι σχεδὸν βέβαιος, ὅτι θὰ μὲ γνωρίτωσι, καὶ θὰ μὲ συλλάβωσι.

— Δουλεῖα εἶναι καὶ αὕτῃ; εἶπεν ὁ Παῦλος· τὴν Κυριακὴν πηγαίνω καὶ σοῦ ἀγοράζω ἓνα ἵππον καὶ τὴν Δευτέραν σοῦ τὸν φέρω.

— Τφόντι, ἐπανέλαβεν ὁ κόμης, σὺ εἶσαι ὁ φύλαξ ἄγγελός μου. Ἀφιερόνομαι εἰς τὴν ἐπιτηδεύτητά σου.

Τὸ Σάββατον ὁ καταδικασμένος ἔβαλεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ παιδίου εἴκοσι πέντε λουδοβίκια διὰ τὴν ἀγοράν τοῦ ἵππου, καὶ τοῦ εἶπε·

— Ἀλλὰ δύνασαι νὰ μοῦ τὸν φέρῃς χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε εἰς τὸν δρόμον; Στοιχάσου ὅτι ἔχω ἀνάγκην τοιοῦτου ἵππου, ὁ ὁποῖος νὰ δύναται νὰ τρέχῃ ὁλόκληρον νύκτα, καὶ σὺ, ὁ ὁποῖος μόνον πρόβατα ἔβασκες ἕως τώρα, ἴσως εὖρης δυσκολίας νὰ ὁδηγήσῃς ζωηρὸν μάλιστα ἵππον ὁμοῦ μὲ τὸ ποίμνιόν σου.

— "Ω! μένε ἡσυχός, εἶπεν ὁ Παῦλος ἀνασηκνόμενος· ἐγὼ ἵππευσα πολλάκις τὴν φοράδα τοῦ κυρίου, καὶ μάλιστα χωρὶς ἐρίππιον, καὶ τὴν ἔτρεχα πολὺ ὥραια. Τὴν δευτέραν τὸ πρωὶ θὰ μὲ ἰδῇτε ἐρχόμενον ἐρίππον καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ τοῦ κοπάδι μου. Θὰ ἦναι εὐμορφα, εὐμορφα.

θὰ ἰδῇτε τί καλὰ στέκομαι ἐπάνω εἰς τὸν ἵππον.

— Πήγαινε λοιπὸν, ἀγαπητὸν μου τέκνον, εἶπεν ὁ κόμης. Ἰδοὺ εἴκοσι πέντε λουδοβίκια· εἰς σοὶ ἀφιερόνομαι. Ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ σὲ ἀποχωρισθῶ χωρὶς θλίψιν. Ἐὰν εὐτυχέστεραι ἡμέραι ἀνατείλωσι δι' ἐμέ, ἐὰν δυνηθῶ νὰ ἐπιστρέψω ποτὲ εἰς τὴν πατρίδα μου, θὰ ἰδῇς ὅτι δὲν ἔκαμες καλὸν εἰς ἀχάριστον.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

— Ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 43 φύλλῳ τῆς Κωνστ)πόλεως ἀναγινώσκουμεν τὴν ἀκόλουθον ἐξ Ἀμιστοῦ ἀνταπόκρισιν·

Ἀμισός, 18 Φεβρουαρίου. — Χθὲς Κυριακῇ, προσκλήσει τοῦ κ. Καλλιάρχου βέη συνεκροτήθη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Μητροπόλεως γενικὴ τῶν πολιτῶν συνέλευσις, ἥς σκοπὸς ἦτο ἡ ἐξεύρεσις τρόπου συνδιαλλαγῆς τῶν δύο μερίδων, εἰς ἃς, ὡς μὴ ὤρεται, χωρίζεται ἡ ἡμετέρα κοινότης, καὶ ἡ συνένωσις τῶν σχολῶν. Εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ κ. Καλλιάρχου βέη ἀθροὶ προέδραμον οἱ πολλοὶ καὶ πρώτην νῦν φοράν ἡ Μητροπολις ἐδέχετο τοσοῦτον πολυπληθεῖ καὶ ἐκλεκτὸν κόσμον· πᾶσαι αἱ θέσεις κατελήφθησαν. Βλέπων τις τὴν προθυμίαν τῶν πολιτῶν θὰ ἔλεγεν ὅτι οὗτοι ἐδίψων τὴν ὁμόνοιαν, ὅτι ἐπείνων τὴν ἑνωσιν. Περὶ ὁγδόην καὶ ἡμίσειαν ἠγέρθη ὁ Μέγας Ῥήτωρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ ἐκ τοῦ προχείρου ὁμίλησε κατακυρήχας τοὺς ἀκροατάς. Ὁ λόγος αὐτοῦ ἦν προτρεπτικὸς εἰς ὁμόνοιαν συγκινητικὸς εἰς ἄκρον, ἀξιόλογος κατὰ πάντα. Σιγὴ τελεία ἐθατίλευεν, οὐδεὶς ψιθυρισμὸς ἠκούετο. Ὅτε ὁ Ῥήτωρ κατήλθε τοῦ βήματος, τότε οἱ ἀκροαταὶ ᾤσαντο ἐκ συγκινήσεως ἐκστατικοὶ.

αὐτῶ καὶ πτωχόθεν χειροκροτήσεις συνώ-
δουσιν τὰς εὐχαριστίας. Ὁ κ. Καλλιᾶδης ὑ-
πέβαλε τὴν πρότασιν κατ' ἐκλογὴν. Δέχονται
τὴν ἑνωσιν οἱ πολλοί. Μετὰ τινος συζητή-
σεως ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ παμφη-
ρεῖ. Ἀρίστως λοιπὸν ἐξελέγη ἐπιτροπὴ πρὸς
ταχέον ἀνέγερσιν κατελλήλου κτιρίου διὰ
τὴν ἑνωσιν τῶν σχολῶν. τὸ οἰκοδόμημα δέον
νὰ ᾖ ἐτοιμὸν μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου· οἱ
πρόροι ἐξευρέθησαν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἔργου
δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ θεωρηθῇ ἐξηστραλισμέ-
νη. Ἡ συνέλευσις πρὶν ἢ διαλυθῇ, ἐψήφισ-
εν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν εὐε-
ργέτην τῆς ἡμετέρας κοινότητος, τὸν ὑπὸ
τῆς Βουλῆς ἀποσταλέντα ἄνδρα τοῦτον·
τοῦ κύριον Καλλιᾶδην βίην, ὅστις κα-
τέσθωτεν οὕτω νὰ συνενώτῃ τὰ διεστῶτα,
νὰ ἐπενέγκῃ τὴν ποθητὴν ὁμόνοιαν ἐν τῇ ὑπὸ
τῆς διακρίσεως βασανιζομένῃ κοινότητι ἡ-
μῶν.

— Τὴν Α. Σ. τὸν ἅγιον Θεσσαλο-
νίκης ὑπεδέχθησαν λαμπρότατα οἱ κά-
τοικοι τῆς τε Ῥαιδεστού καὶ τοῦ χω-
ρίου Κούμβαν, πατρίδος αὐτοῦ, εἰς ἣν
μετὰ βραχείαν ἐν Ῥαιδεστῷ διαμονὴν
μετέβη ἔφιππος συνεδευόμενος ὑπὸ
πολλῶν φίλων.

— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἀνεγνώ-
σθησαν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὰ γράμ-
ματα, δι' ὧν ἡ Α. Π. ὁ νέος Μητροπο-
λίτης Τραπεζοῦντος κ. Γρηγόριος ἀναγ-
γέλλει ἐπιστήμως εἰς τὸ ποίμνιον αὐτοῦ
τὴν ἑαυτοῦ ἐκλογὴν καὶ τὸν διορισμὸν
τοῦ αἰδ. Σακελλαρίου Παπαῦ Ἐλευ-
θερίου Ξηφλίνου ὡς ἀρχιερατικοῦ ἐπι-
τρόπου μέχρι τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ.

— Ἀπὸ τῆς 17 ης τοῦ λήξαντος
μηνὸς εἶχον παραγγελλῆ οἱ μαθηταὶ
τῶν δημοσίων σχολείων τῆς πόλεως
νὰ λάβωσι τὰ εἰσιτήρια τῆς 6'. ἐξα-

μηνίας. Ἐπειδὴ δέ τινες τῶν μαθητῶν
δὲν ἔλαβον αὐτὰ μέχρι τοῦδε, ἡ Διεύ-
θυνσις τῶν Σχολείων κατ' ἐντολὴν τῆς
Ἐφορίας προανήγγειλε δι' ἐγγράφου
τοιχοκολληθέντος ἐν τῷ κεντρικῷ Σχο-
λείῳ, ὅτι ἀπὸ τῆς 4 ης Μαρτίου δὲν
θὰ ἐξετάζωνται εἰς τὰ μαθήματα οἱ
μὴ ἔχοντες εἰσιτήριον μαθηταὶ ἐν
ὅτῳ δὲν λάβωσιν αὐτό· οἱ δὲ λαβόντες
εἰσιτήριον δωρεὰν κατὰ τὴν πρώτην
ἐξαμηνίαν, θὰ τύχωσι τῆς αὐτῆς δω-
ρεᾶς καὶ κατὰ τὴν 6'. ἐξαμηνίαν, ἂν
ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε διαγωγῆς αὐτῶν
ἀπεδείχθῃ ὅτι εἰσὶν ἄξιοι ταύτης.

— Ἐν Σουρμένοις ἀπὸ ἱκανῶν ἤδη
ἐτῶν διατηρεῖται ἐν κεντρικῇ θείᾳ
Ἑλληνικῶν σχολαρχεῖον περιέχον τρεῖς
τάξεις. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κτίριον τῆς σχο-
λῆς ταύτης δὲν ἦτο τοσοῦτον κατάλ-
ληλον, οἱ φιλόμουσοι Σουρμενῖται τῇ
προτροπῇ καὶ τοῦ πρώην ἀγίου Τραπε-
ζοῦντος εἶχον ἀποφασίσει ν' ἀνεγείρω-
σιν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ὀλίγον μακρὰν
τοῦ παλαιοῦ σχολείου νεόδμητον σχο-
λεῖον διώρορον, καὶ πρὸς τοῦτο διώρι-
σαν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς ἰ-
διαιτέραν. Πρὸς δὲ τούτοις ἐξελέξαν καὶ
ἄλλας Ἐπιτροπὰς πρὸς συλλογὴν συν-
δρομῶν ἐν Τραπεζοῦντι, ἐν Βατούμ καὶ
ἄλλαχοῦ. Ἀνελθουσῶν ἤδη τῶν γενο-
μένων συνδρομῶν ὑπὲρ τὰς 300 λίρας,
τῇ προπαραελθούσῃ Κυριακῇ μετὰ τὴν
ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας συνηλθον οἱ
ἱερεῖς, οἱ ἔφοροι, οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ
μαθηταὶ καὶ οἱ πολῖται ἐπὶ τοῦ γηπέ-
δου, ἐφ' οὗ ἀνεγερθήσεται ἡ νέα σχολή.

λή, καὶ παρέστησαν εἰς τὸν τελεσθέν-
τα ἁγιασμόν, μεθ' ὃν ἐτέθη ὁ θεμέλιος
λίθος τοῦ Σχολείου τούτου.

— Ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει ἐ-
γράψαμεν ὅτι ἀφίκετο ὁ κ. Θεόδ. Αὐ-
γερινὸς μετὰ τῆς ἀδελφῆς του κ. Σο-
φίας κατὰ λάθος, ἀντί: ὁ κ. Θεόδ. Δ.
Θεοφύλακτος μετὰ τῆς ἀδελφῆς του
Σοφίας Δ. Αὐγερινοῦ, κτλ.

ΠΟΙΗΜΑ

Πρὸς τὸν Θεόν.

Θεέ, ὕμνεϊ τὴν δόξαν σου

ἢ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα,
τὸν οὐρανὸν ἔστρωσας τὴν γῆν,
μέ ἄστρα τὸν αἰθέρα.

Τῆς γῆς ἀσύμφων' οἱ λαοὶ
σὲ προσκυνοῦν συμφώνως,
ποικίλαι γλῶσσαι χίλιναι
σὲ ἀνυμνοῦν συγχρόνως.

Τὸ πᾶν ἀμέτρητος μετράς,
ἀόριστος ἐρίξεις,
τὸ πᾶν ἀόρατος ὁράς,
ἀγνώριστος γνωρίζεις.

Τὸ φῶς, Θεέ, τὸ σῶμά σου,
ὁ ἥλιος τὸ ὄμμα σου,
ὁ κεραυνὸς φωνή σου·
τὸ ἄπειρον διάστημα
τὸ μέγα σου ἀνάστημα,
καὶ ὁ αἰὼν στιγμή σου.

Δύνεται ὁ δάκτυλός σου
ὥς μοχλὸς τὴν γῆν νὰ σείσῃ,
καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρός σου
τοὺς ὠκεανούς νὰ κλείσῃ.

Μὲ πνοὴν σου μίαν σβύνεις
τῶν ἀστέρων τοὺς φανούς,
καὶ μ' ἐν μόνον νεῦμα κλίνεις
πρὸς τὴν γῆν τοὺς οὐρανούς.
Παν. Σοῦτσος.

ΠΑΡΕΡΓΑ

1. Αἶνιγμα

Δὲν σοὶ φτάνομαι προσῶς,
ἀλλ' ἐν τοῦτοις μὲ ἡξίωται
εἶμαι λίαν ἰσχυρός·
ὅα προσέχῃς γὰρ νὰ μ' εὕρῃ.
Σείω, ρίπτω καὶ τινάσσω,
ἀποσπῶ καὶ συντράσσω.

2. Αἶνιγμα.

Τὸ μὲν πρῶτον ἡμισὺ μου
εἰς τὰ ζῶα θ' ἀπαντᾷ·
τὸ δὲ ἄλλο ἡμισὺ μου
εἰς τὰς μάχας θ' ἀκερδίστῃ·
τὸ δὲ ὅλον; αὐτὸ πλέον
εἶνε ὄνομα ὀρέων.

3. Αἶνιγμα.

Ἐνα γράμμα τουρκικόν
καὶ ἄλλο ἓνα Γαλλικόν
κάμνουν σύνηθες ποτόν.

4. Λογοπαλίνδιον.

Μὲ ποῖα γράμματα ἀνάπτομεν πῦρ;

5. Γρίφος.

αλ αλ αλ αλ αλ αλ (νῆσός τις) θς
I. II.

Λύσεις τῶν ἐν τῷ θ' φ τεύχει.

1. Τρίπους. — 2. Καθρέπτης. — 3. Πότι-
'ΡΙον, ποτήριον. — 4. Ἀγγελία, Ἀγγλία. —
5. Ἡ Ἀγκυρα. — 6. Μελάνη. — 7. Μήκι-
μνος, περιστάξ, ἔξοχα.